

Mammientjes Kippen-Almanak
Oktober
Warme billen, herfststormen en de grote zadeltjes-wissel

- 🧥 **1. De Grote Zadeltjes-Wissel**: Is je kip klaar voor de koude wind?
- 💨 **2. Stormvrij Hok**: Tochtvangers, vochtbeheersing en de grote herfstcheck
- 🍂 **3. Bladeren in de Ren**: Wat mag wel, wat is giftig en de grote misvatting
- 🎃 **4. Snack van de Maand**: Mammientjes Griezelig Gezonde Halloween-Pompoen
- 🍲 **5. Koken voor het Baasje**: Romige Herfstige Champignon-Eierpotjes

Hallo kippenliefhebbers! Oktober is aangebroken. De bladeren vallen van de bomen, de wind trekt flink aan en de nachten worden écht koud. De meeste kippen zijn inmiddels door hun zwaarste rui-piek heen en pronken met hun nieuwe, dikke winterjas. Maar hoe bereiden we de ren voor op de gure herfststormen? En wat doen we met de kippenzadeltjes nu het kouder wordt? Je leest het allemaal in deze nieuwe, uitgebreide oktober-editie!

🧥 1. De Grote Zadeltjes-Wissel: Is je kip klaar voor de kou?

Nu we in oktober richting de winter gaan, is het tijd voor een belangrijke inspectie bij de hennen die een van Mammientjes lederen kippenzadeltjes dragen.

- **Het winterjasje is af**: Haal het zadeltje er op een droge dag eens helemaal af. Als het goed is, zijn de veerpennen nu volgroeid tot een prachtige, dichte bos winterveren. Is de rug weer helemaal bedekt met een dik verendek? Dan heeft het zadeltje zijn werk fantastisch gedaan en mag het zadel de kast in voor het voorjaar!
- **Uitzonderingen op de regel**: Is jouw kip een **late ruier** en is de rug nu in oktober nog steeds kaal? Of zijn de nieuwe veertjes nog heel kort en kwetsbaar? Laat het lederen zadel dan absoluut noch even op. Dankzij de winddichte lederen buitenlaag en de ademende, brandvertragende voering blijft de kwetsbare huid perfect beschermd tegen de gure, snijdende oktoberwind. Stoffen truitjes zouden nu doornat regenen en de kip onderkoelen, maar jouw lederen zadel houdt haar veilig warm!

🤔 Mammientjes Zadeltjes-Helpdesk (Veelgestelde vragen in oktober):

- **Vraag: De nieuwe veren onder het zadel zijn veel donkerder van kleur. Blijft dat zo?**
  Antwoord: Geen zorgen, dit trekt helemaal bij! Onder het zadel komt tijdelijk geen UV-licht (zonlicht), waardoor de nieuwe veren in het begin extra intens en donker van kleur zijn. Zodra het zadel een paar dagen af is en er weer gewoon zonlicht bij komt, kleuren de veren vanzelf weer mooi bij met de rest van de toom.
- **Vraag: Kan ik het zadeltje volgend jaar weer gebruiken? En hoe onderhoud ik het bij het opbergen?**
  Antwoord: Ja, absoluut! Mijn handgemaakte lederen zadels gaan moeiteloos jaren mee. Voordat je het zadel voor de winter in de kast legt, geef je het een kleine wellness-behandeling. Was het zadel eenvoudig met de hand met een beetje milde groene zeep. Laat het daarna heel goed drogen (niet op de verwarming!). Vet het leer tot slot lekker in met leervet of vaseline en poets het even na met een droge doek. Goed onderhouden leer blijft heerlijk soepel en scheurt minder snel, zodat het volgend voorjaar weer als nieuw is!

💨 2. Stormvrij Hok: Tochtvangers, vochtbeheersing en de grote herfstcheck

- Kippen zijn taaie vogels; ze hebben een ingebouwd donzen jasje en kunnen kou van nature uitstekend verdragen. Waar ze in oktober echter absoluut níét tegen kunnen, is de combinatie van **tocht en vocht**. Een gure herfstwind die dwars door het hok blaast, maakt je kippen binnen no-time snotverkouden. Met de eerste echte herfststormen in aantocht is een grondige hok-check noodzakelijk:
  - **De Grote Tocht-test**: Controleer heel nauwkeurig of de wind niet rechtstreeks op de zitstok blaast waar je kippen 's nachts slapen. Dit kun je heel eenvoudig testen: ga op een winderige avond in het donker met een brandende kaars of een aansteker in het hok staan en houd de vlam op de hoogte van de zitstok. Flakkert de vlam wild of waait hij uit? Dan trekt het! Timmer kieren aan de windzijde direct dicht of kit ze af.
  - **Ventilatie is géén tocht**: Pas op dat je het hok nu niet hermetisch gaat afsluiten. De warme adem van de kippen en de dampen uit de opgedroogde mest zorgen voor enorm veel vocht in de lucht. Als dit vocht nergens heen kan, slaat het neer op de kippen en bevriezen de kammen en lellen veel sneller als het kouder wordt. Zorg dat ventilatie-openingen áán de bovenkant van het hok (altijd ruim boven de kippenkoppen) wagenwijd open blijven. Zo kan de warme, vochtige lucht stijgen en wegwaaien, zonder dat er een koude bries óp de kippen valt.
  - **Houd het nachthok kurkdroog**: Ruil dunne laagjes zaagsel deze maand in voor een extra dikke, isolerende laag **hennepvezel of vlasstrooisel**. Dit absorbeert het vocht vele malen beter. Controleer ook het dak: maak de dakgoten bladvrij zodat regenwater direct wordt afgevoerd en niet langs de binnenwanden van het hok naar binnen sijpelt.

🍂 3. Bladeren in de Ren: Wat mag wel, wat is giftig en de grote misvatting

In oktober transformeren de tuinen en ligt de ren binnen een paar dagen waarschijnlijk helemaal vol met een dikke laag afgevallen bladeren. Dit is in de basis fantastisch nieuws! Een dikke laag bladeren is de ultieme, gratis herfstpret voor je toom. Het stimuleert hun natuurlijke scharrelgedrag enorm en houdt de dames lekker bezig nu ze door het gure weer vaker in de ren blijven. Maar let goed op, want niet elk blad is onschuldig:

- **De Veilige 'Scharrel-Top 5'**: Bladeren van de **eik, beuk, berk, hazelaar en alle soorten fruitbomen** zijn volkomen veilig en een zegen voor de ren. Gooi gerust een flinke kruiwagen vol met deze droge bladeren in de ren. De kippen vinden het zalig om urenlang de bladeren om te keren op zoek naar verstopte torretjes, pissebedden en wormpjes. Dit is de beste remedie tegen herfst-verveling en verenpikken!
- **Pas op voor het Verboden Blad (Giftig!)**: Inspecteer de bomen in je tuin of die van de buren heel goed. Bladeren en vruchten van de **walnotenboom, taxus, goudenregen, eikenbomen met groene eikels (bruine eikels mogen wel met mate), buxus en de laurierkers** zijn giftig voor kippen. Als de bladeren nat worden en gaan rotten in de ren, kunnen kippen die ervan pikken een zware vergiftiging oplopen. Haal deze bladeren dus direct en consequent weg .

⚠️ Waarom die bekende reactie: *"Mijn kippen gaan er nooit dood aan"* een gevaarlijke valkuil is: Als je online waarschuwt voor giftige planten zoals buxus, laurier of goudenregen, reageren er steevast andere kippenbaasjes met: *"Nou, mijn kippen lopen al jaren onder een laurierhaag en er is nog nooit eentje doodgegaan!"* Dat kan heel goed kloppen. Een kip is van nature slim: zolang er een overvloed aan gezond voer, gras en insecten is, zullen ze de bittere, giftige blaadjes van een levende struik links laten liggen.**Maar let op! In oktober verandert de situatie volledig om twee redenen:**

1. **Rottende sappen**: Zodra giftige bladeren van de struik vallen, nat worden en gaan rotten op de grond, verandert de chemische samenstelling. De bittere waarschuwingssmaak verdwijnt vaak, terwijl de gifstoffen (zoals blauwzuur in laurier of taxine in taxus) juist geconcentreerd in het blad blijven zitten.
2. **Verveling en schaarste**: In oktober is er veel minder groenvoer te vinden in de ren. Als een kip zich gaat vervelen in een natte ren en gulzig begint te scharrelen in een hoop gemengd blad, pikt ze per ongeluk zó een giftig, halfvergaan blaadje mee. Neem dus nooit het risico op basis van geluk van anderen; haal giftig herfstblad altijd gewoon weg uit de ren!
3. **De Bladeren-Wissel**: Bladeren die al een tijdje in de ren liggen, veranderen door de regen en de kippenpoep al snel in een natte, compacte pap. Dit gaat broeien en is een ideale kweekvijver voor gevaarlijke bacteriën en wormeneitjes. Hark de ren daarom minimaal één keer per week even leeg, haal het natte blad weg en gooi er weer een verse, droge lading in!

🎃 4. Snack van de Maand: Mammientjes Halloween-Pompoen

Oktober is de maand van de pompoenen! Pompoen is niet alleen ontzettend feestelijk, het is ook een supergezonde vitaminebom voor je kippen. De zaden werken bovendien als een natuurlijke, milde darmreiniger tegen wormen. Met deze tip geef je de dames een gezonde traktatie én een geweldig herfstspelletje tegen de verveling!

- **Stap 1: De interactieve Halloween-pompoen**: Neem een hele, oranje pompoen en maak alvast een klein beginsel in de schil op de plekken waar normaal de ogen, neus en mond van een Halloween-gezicht moeten komen. Vul de opengemaakte plekken met wat lekker snoepzaad en zonnebloempitten.
- **Zelf uithollen**: Leg de pompoen zo in de ren. Kippen zijn van nature ontzettend nieuwsgierig en hebben altijd wel zin in iets lekkers. Ze zullen direct enthousiast op de pitjes beginnen te pikken en hollen zo gaandeweg de pompoen helemaal zelf verder uit! Een ontzettend leuke bezigheid voor een zonnige herfstdag en prachtig om naar te kijken.
- **Plan B (voor de twijfelaars)**: Kijken ze er echt niet naar om of vinden ze die harde schil te spannend? Dan kun je ze een handje helpen! Snijd de oranje pompoen simpelweg doormidden (of snijd er zelf alvast een griezelig Halloween-gezichtje uit). Schraap de zaden zeker niet weg, want die zijn juist het lekkerst! Strooi in de open helften nog een extra handje zonnebloempitten en een paar gedroogde meelwormen. Leg de pompoenhelften in de ren en de dames zijn alsnog uuren zoet met het wegpikken van de sappige binnenkant en de gezonde pitjes!

🍲 5. Iets lekkers voor het Baasje: Romige Herfstige Champignon-Eierpotjes

Buiten waait het, binnen is het warm. Omdat de eiproductie in oktober door de kortere dagen minimaal is, vieren we elk eitje met een luxe, warm herfstontbijt of lunchgerechtje uit de oven.

Wat heb je nodig? (voor 2 personen)

- **2 of 4 verse eieren** van je eigen kippen
- 150 gram kastanjechampignons (in vieren gesneden)
- 1 klein sjalotje (fijngesnipperd)
- 2 eetlepels kookroom of crème fraîche
- Een paar takjes verse tijm (alleen de blaadjes)
- Wat geraspte oude kaas
- Peper, zout en een klontje roomboter

Zo maak je het:

1. **Bakken**: Verwarm de oven voor op 190 graden. Bak de champignons en het sjalotje in de roomboter goudbruin in een koekenpan. Voeg de verse tijmblaadjes, peper en een snufje zout toe.
2. **Potjes vullen**: Vet twee kleine ovenschaaltjes (ramequins) in met een klein beetje boter. Verdeel de gebakken champignons over de bodem en schep er in elk potje een eetlepel kookroom overheen.
3. **Eitje tikken**: Breek boven elk potje voorzichtig 1 of 2 verse eitjes, zodat de dooier heel blijft. Strooi er een klein beetje geraspte kaas omheen.
4. **In de oven**: Bak de eierpotjes in ongeveer 12 tot 15 minuten in de oven tot het eiwit net gestold is, maar de eierdooier nog heerlijk vloeibaar en romig is.

Serveer direct met een knapperig geroosterd reepje brood om in de warme eierdooier te dopen. Heerlijk herfstig!

Liefs, Mammientje Tien

Colofon & Website

Deze kippenalmanak is met liefde gemaakt door Mammientje Tien, eigenaar van Kippenzadel Mammientje Tien.
🏡 Bezoek mijn website voor handige tips en ambachtelijke pluimveezadels op maat:
👉 www.kippenzadel-mammientje-tien.nl